

oo ge

11
שׁוֹמֵר וְשׁוֹמֵר וְשׁוֹמֵר

Sive

De

PAULO BINOMINI

DISSERTATIO

ad

Act. XIII. 9.

Quam

SUFFRAGANTIBUS SUPERIORIBUS

PRÆSIDE

VIRO PRÆCLARISSIMO

DN. M. JOHANNNE CRAUSIO,

Thum. Misnicô, Amplissimæ Facultatis Philoso-
phicæ Adjuncto,

*Domino Præceptore & Fautore suo omni honoris
cultu prosequendo,*

Publicæ disquisitioni submittit

JOHANNES GAUE, BERLIN.

MARCH.

AUTOR-RESPONDENS,

ad d. Octobr.

ANNO M. DC. LXVII.

JENÆ,

Literis JOHANNIS WERTHERI.

ILLUSTRI VIRO
DOMINO
JOHANNI CHRISTOPHORO

Weren / in Culm, Jcto undiquaque celeberrimo,
Reverendissimi ac Serenissimi Principis ac Domini, Domini
CHRISTIANI, Ducis Saxoniae, Juliae, Cliviae ac Montium,
Postulati Administratoris Episcopatus Martisburgensis,
Landgravii Thuringiae &c. &c. Consiliario Intimo ac Cancellario Eminentissimo,

Domino ac Mæcenati suo incomparabili

Philologema hoc

humillimè offert
Illustris ejus Nominis
demiss. cliens

M. JOHANNES CRAUSIUS,
Fac. Phil. Adj.

I. N. J.

Nter octo amanuenses Spiritus Sancti, per quos ei mysterium Novi Fœderis nobis patefacere visum est, non in extimam rejiciendus est spondâ *Ἰουμασιώτα* Paulus, cui plus, quàm tertiam N. T. partem debemus. Nam ex XXVII libris ipsi XIV, ex CCLX capp. ipsi C accepta ferimus. Sicut autem pleraque omnia in illò sunt *ἀξιολογηθέντα*: Ita vel solum nomen quot exercuit ingenia, disquirentia inter se, ecquì Saulo Pauli vocamen conveniat? Equidem supervacanea & curiosa videri queat hæc nominis *ἀρεθία*; Et esto sanè, puta, si quis anxie & superstitiosè nimis in hanc curam incumbat, & cardinem Eruditionis in eâ verti putet, aut inter *ἔργα* potius, quàm *πάρεργα* numeret. Quandoquidem autem ipsi Spiritui Sancto non fuit dividiæ nomen hoc tangere; Plures etiam ex Patribus, quâ Græcis, quâ Latinis; plures, aut tantùm non omnes ex Theologis, qui in Praxapostolum aut Epistolas Paulinas commentati sunt; plures etiam ex Philologorum primoribus penitiori consideratione dignum judicarunt hoc nomen: Et prætereà aliquot antiquiores ritus Judaici circa illud veniunt observandi. Certè nec me Virgulam censoriam meritorum esse arbitror, si in eòdem argumentò (cui enucleando disertissimus Patrum Chrysostomus integrum triduum impendisse fertur) Vires pericliter, potissimùm quòd ab Autoribus passim variæ quidem recenseantur sententiæ, quas dum aliis gravioribus occupati sine Epicrisi dimittunt, lectorem pariter incertum relinquunt. Quoniam igitur etiam in levioribus Veritatem invenisse jucundum, hallucinari verò minùs est periculosum, tentabo, quid valeant humeri, quid ferre recusent. Et quia in hâc quæstione scriptores complures

antiqui juxtâ & recentiores in diversis locis, imò sæpè in eò-
dem à seipsis dissentiunt locò ; Eò minus mihi vitio verti
poterit, si non cum omnibus sentiam, sed liberè, mode-
stè tamen sententiam pronuntiem. Esto igitur Bonò cum
DEO

CAPUT I.

Etymon nominum Sauli & Pauli.

§. 1.

ANtequam arcem ipsius causæ ingrediâr, juvabit natales
utriusque nominis Sauli & Pauli priùs paulò penitiùs in-
vestigare, quoniam id ipsum argumento suscepto lucis non-
nihil scenerari potest. Sauli igitur nomen emissitiis si intue-
or oculis, deprehendo Hebraicum esse הַנּוּש nempè, ex ra-
dice הָנַשׁ *postulavit, petiit*, unde in participiò Paul emergit
 הַנּוּשׁ *postulatus*, quod dehinc nominascit, & more Hebræis
non infrequenti in nomen proprium abit. In Græcò N. T.
textu quinques retinetur Hebraicum σαυλ de Paulò usur-
patum (nam Act. XIII. 21. de Saulo Filiò Kis semel occurrit)
idque tunc, quando in vocativò, quem vocant, Casu compel-
latur Paulus, partim à DEò σαυλ , $\text{σαυλ τί με διώκεις}$; partim
ab Ananiâ: $\text{σαυλ αδελφε αναβλεψον}$: In reliquis locis in-
flectitur ad formam Græcorum σαυλ .

§. 2. Non audiendi sunt proinde illi, qui Saulum ex
Græcanicò σαυλ deducunt, ac *inquieta* exponunt, eò, quòd
ante conversionem in Ecclesiâ Christi magnas dederit tur-
bas. Utut enim res ita habeat, & Paulus nondum conver-
sus non quieverit in Ecclesiâ Dei oppugnandâ; Erat enim
 $\text{λυμαινόμενος τὴν ἐκκλησίαν}$ Act. VIII. 3. $\text{ἐμπνέων ἀπειλῆς καὶ}$
 $\text{φόνος εἰς τὰς μαθητὰς τῆς κυρίας}$ Act. IX. 1. $\text{πορῆσας τὰς ὀπικα-$
 $\text{λαρχίας τὸ ὄνομα τῶ χειρῶν}$ v. 21. Conversus verò non quie-
verit in eâdem propugnandâ & propagandâ: Non tamen
id propter fas est $\text{μεταβαίνειν εἰς ἄλλο γένος}$, & vocem domi-
natam aliundè accersere.

§. 3. Tribuitur autem nomen Sauli in Veteri instru-
men-

mentō primo Israëlitarum Regi ex Tribu Benjamin oriun-
do. Et quia Paulus noſter ipſius erat contribulis, factū m
eſſe ferunt, ut pariter ipſi fuerit cognominis, ſolitos enim
fuiſſe Benjaminitas nomine iſthoc non illibenter uti, quod
tribui ſuæ ex primō huius nominis Rege ſplendorem acces-
ſiſſe arbitrarentur.

§. 4. Alterum nomen eſt Paulus, quod Romanum
eſſe, ac idem valere quod *puſillus* (unde voces *paulum*, *paulu-
lūm*) ſimpliciſſima & verofiſſima eſt ſententia. In hiſto-
riis ſiquidem Romanis non rarō occurrit. Et arbitratur
CAROLUS SIGONIUS *Italus in Nominibus Romanis* Familiam Æ-
miliam, cui hoc nomen familiare erat, à parvâ corporis
ſtaturâ iſtud accepſiſſe, quam eandem Paulo Apoſtolo tribuit
NICEPHORUS *lib. 2. Hiſt. c. 37.*

§. 5. Nolim ergō pollicem premere illis, qui nomi-
nis huius Etymon quæſituri Græciam vel Palæſtinam vel u-
tramque ſimul adeunt. Illud faciunt, qui παδρ & parvus
καὶ ἀντιſοιχον mutant in παδλ, aut qui ad verbum πάνεδξ
quieſcere ſe recipiunt. Græcum ſanè ſi eſſet nomen, forſan
in antiquis Græcorum ſcriptoribus, Homero, Heſiodo, He-
rodoto, Thucydide ejus veſtigia comparerent, apud quos
tamen illud vix ac ne vix quidem deprehendes. Deprehen-
des verō apud ſcriptores recentiores, Plutarchum, Dio-
nem, Appianum, qui res Romanas deſcripſerunt. Iſtud, qui
radicem conſtituunt ἕνε operatus eſt, quod Paulus fuerit
δεασηρ & καὶ πενηκτῆς ἔργων, *industrius & accubus in negotiis
ſuis expediendis*; Aut Νηθ *mirabilis*. Hoc, qui vocem conſtant
ex ηθ os & ἀυλὸς *tibia* quaſi os tubæ. Talium igitur origi-
nationum autoribus, ſi pro alluſionibus iſtas venditant, ut
nigrum theta præfigere nolim, ita ſi pro veris Etymologiis
habeant, rati reperiffe ſe non, quod pueri in fabâ, audient
à Philologorum Senatu iſtud Horatii:

O imitatores, ſervum pecus, ut mihi ſapè

Bilem, ſapè jocum veſtri movere tumultus.

Vid. GEORG. PASOR. *in Lex. BECMANN. in Origg. L. L. DAVID
CHYTRÆUM in Onomaſt. Tb. ol.*

CAPUT II

Enarratio quatuor sententiarum de Nomine Pauli, quarum I Apostolo istud tribuit ante Conversionem inde usque à serperastris. II in Conversione. III post Conversionem. IV cum nomine Sauli idem facit.

S. 7.

DE Nomine hætenus. Nunc ad rem ipsam. Et quidem de Appellatione Sauli convenit inter Autores, eam Paulo inde usque à Nativitate competere. De nomenclaturâ autem Pauli immane quantum inter se dissentiunt! Constitutam autem quatuor diversarum sententiarum classes; ad has enim revocari commodè poterunt, quæ hîc in disceptationem veniunt. *Vid. Pl. Rev. & Magnific. D. GERHARDUS, Preceptor ac Promotor sanctè devenerandus ad cap. I. Ep. Rom. Familiam ducant, & primum locum fortiantur illi, qui Pauli nomen ante Conversionem illicò in Circumcisione Apostolo inditum esse, atque eum ità à teneris unguiculis binominem fuisse contendunt, quò pertinent ex Antiquis ORIGINES CATECHETA ALEXANDRINUS in Epist. Rom. ANSELMUS in Epist. Rom. E recentioribus BALDUINUS in Epist. Rom. FRIEDLIEBIUS in Theol. Exeget. WALTHERUS in Offic. Bibl. MATTH. MARTINIUS in Memoriali Bibl. aliique. Facit pro hâc sententiâ, quod nomina infantibus recens natis à partu & quondam consueverint, & etiamnum soleant imponi, cujus rei locuples testis esse potest historia, quâ sacra, quâ profana. Confer in Veteri fœdere historiam Evæ, Lex, Rachelis: In Novo historiam Nativitatis Christi & Johannis protobaptistæ. HOMERUS idem docet *Odyss. lib. IIX. v. 550. circa finem,**

*Οὐ μὲν γὰρ τις πέμπαν ἀνώνυμῳ ἐς ἀνθρώπων
οὐ κακὸς ἔδὲ μὲν ἑσθλὸς, ἐπὶν τὰ πρῶτα γέννηται
ἀλλ' ὅτι πᾶσι τίθειται, ἐπεὶνε τέκωσι τοκῆες.*

Non enim quisquam omninò absq. nomine est hominum
Ne-

Neque ignavus, neque eximius, postquam primò nati fuerunt.

Sed omnibus imponuntur nomina, simul atque genuerunt parentes.

Cui pariter suffragatur quotidiana experientia. Quoniam igitur usitatè & ordinariè infantibus sive unum sive plura nomina indi solent; idem in Paulò contigisse putandum est, nisi evidens aliqua afferatur ratio, quâ evincatur, recedendum hîc esse ab ordinariâ viâ, & extraordinarium quid in Paulò admittendum esse.

§. 2. Secundum locum occupant illi, qui Paulum nomine hîc in *Conversione & Baptismo* ipsi conjunctò indigtatum asseverant. Rationes autem, cur in *Conversione* nomen etiam verterit, aut novum assumpserit, à diversis producantur diversæ.

(α) est CHRYSOSTOMI, THEODORETI, THEOPHYLACTI, apud GERH. l. c. qui Deum nominis hujus Autorem faciunt, declaraturum hâc ratione, se Paulum nunc sibi alcivisse servum. Sicut enim servis olim jure belli, coëmptionis vel alio titulo acquisitis nomina à Dominis pro lubitu imponebantur, vel etiam immutabantur in signum Jurisdictionis; Ita & Spiritum S. Paulo tanquam servo recens capto nomen aliud imposuisse. Sed quid prohibet ipsum audire *χρυσόρρημονα*? Καθάπερ, inquit, δεσποτὴς οἰκέτην πειράμην, εἶτα βελόμην αὐτὸν διδάξαι τὴν δεσποτείαν, μετὰ τῆς αὐτῆς τὸ ὄνομα. Οὕτω καὶ τὸ πνεῦμα τὸ ἅγιον ἐποίησε τότε, καὶ τὸν ἐξ αἰχμαλωσίας τὸν Παῦλον ἔλαβε, καὶ προσφάτως ἦν ταύτη τῇ δεσποτεία προσελθὼν, ἀφ' οὗτο μετέβαλε τὴν προσήγοράν, h. e. *Quemadmodum Dominus, qui sibi servum comparat, eiq; dominium suum in memoriam revocare vult, nomen ipsius immutat. Ita & Sp. S. tunc egit, & Paulum ex captivitate quasi accepit. Quoniam verò recens nunc huic dominio mancipabatur, ideo appellationem ipsius mutavit.*

(β) est

(β) est DAN. HEINSII *Exerc. sacr. l. VII. cap. 13. ex ritu baptismali nomen accersentis. In baptismō, inquit, qui Circumcisioni successit, nihil mirum ritus quosdam in Ecclesiā presertim Veteri servatos. Inter quos & nominis ipsius impositio, cui rei nominalia instituerunt Christiani. Nomen baptizandi dabant & accipiebant: Dabant tūm adulti, tūm infantes, cūm profiterentur nomen, quod in tabulas referebatur, nisi fortè antiquum, qui adulti essent, retinerent. Ita Saulus Paulus dictus; Cornelio ut & aliis non paucis vetus hæsit. Et huc trahit etiam illustrissimum locum I. Cor. XV. 29. de Baptismō ἵπὲς τῶν νεκρῶν, contendens agere eum de Christianā illa consuetudine imponendi nomina superstitem vel defunctorum baptizandis, qui ἵπὲς τῶν μακαρίων in eorum vel honorem vel memoriam baptizandi fuerint.*

(γ) eorum est, qui putant Paulum induisse hoc nomen vel ex singulari pietatis zelō, quasi ne pristinum quidem nomen retenturus esset, quod velle videtur *Autor Prologi in Epist. Paulinas* subjuncti N. Testamento *Bæcleriano*, quem *EUTHALIUM* *DIACONUM* vulgò faciunt, quando Paulum nomen mutasse, & ita εἰς ἀκρον ἁρεσίης ζῆλον ad summum pietatis zelum aspirasse scribit. Vel modestiæ & humilitatis ergò, sicut & I. Cor. XV. 9. se sanctorum minimum appellat, quod *HIERONYMUS* & *AMBROSIUS* probant.

(δ) est *WILHELMI SCHICKARDI* apud *BUXTORFFIUM* in *præfat. Concord. Ebr.* qui conjicit fortè in signum pœnitentiæ & veræ conversionis nomen Sauli in Paulum mutatum esse idque ex ritu apud Judæos recepto. *Apud hos enim, verba sunt BUXTORFFII, moris est, ut gravi ac diuturnò morbo laborantes, in summò ejus incrementò nomen, quod prius habebant, mutant, novumq; asciscant, quod deinde per totam vitam retinent, quò factò statuunt mutationem simul Morbi vel ad Vitam vel ad mortem fieri. Recensetur ab illis hac mutatio nominis inter signa pœnitentiæ,*

*sia, quâ talis vult testari ac vovere, se unâ cum nomine
 vitam & actiones suas in melius commutaturum, itâ ut
 planè alius ac novus homo videatur. De hoc legitur in
 Talmud Tract. השנה fol. 16. Col. i. אמר ר' יצחק ר'
 דברים מקרעין גזר דינו של אדם אלו הן
 צדקה צעקה שינוי השם ושינוי המעשה:
 Dixit R. Isaac, quatuor res rescindunt sententiam judi-
 cialem hominis, videlicet eleemosyna, vociferatio, muta-
 tio nominis & mutatio operum. Illustratur hoc ibidem,
 quantum ad mutationem nominis, exemplo Saræ, quæ mu-
 tatô nomine benedictionis particeps & puerpera facta fue-
 rit: Et additur, mutationem quoque loci à nonnullis huc
 referri. Idem habet Maimonides in Halachos Teschubha
 libri Jad: מררכי התשובה להיורת השב צועק תמיד:
 לפני השם בכי ובתחנונים ועושה צדקה
 כפי כחו ומתרחק מן הדבר שחטא בו ומשנה
 שמו כלומר אני אחר ואינו אותו האיש שעשה אותן
 המעשים ומשנה מעשיו כלן לטובה ולדרך ישרה
 וגולה ממקומו שגלוי מכתפ עון:
 Ex Ritibus pœ-
 nitentia est, ut pœnitentiam agens, jugiter clamet ad
 Deum cum fletu & deprecationibus, ut pro facultate suâ
 Eleemosynas largiatur, ut elonget se procul à re illâ, in
 quâ peccavit, ut nomen suum mutet; quasi diceret: Ego
 non sum vir ille, qui actiones istas perpetravit, ut in
 melius mutet omnia sua opera, ac denique è locò suò mi-
 gret. Nam exilium expiat iniquitatem. Formula Ora-
 tionis, quâ utuntur Judæi periculosè decumbentes in mu-
 tandô nomine, ex librô precationum Judæorum Italo-
 rum hæc affertur à laudatô BUXTORFFIÔ in Synag. Judaic.
 cap. 49. p. 696. Misereatur Deus super N. N. vitæq; ac va-
 letudini pristina eum restituat, voceturq; nomen ejus in
 posterum N., latetur in Nomine hoc suo & confirmetur il-
 lud*

lud in eò. Sit quæsò beneplacitum tuum ò Deus, ut mu-
tatio nominis ipsius faciat ad abolendum ab eò omnia de-
creta dura & mala, & ad lacerandam sententiam contra
ipsum latam. Si mors decreta est super N. (nomen prius)
non tamen decreta est super N. (nomen posterius & no-
vum) si decretum malum factum est contra N., non est
factum contra N. En hâc horâ est quasi Vir alius, sicut
Creatura Nova &c.

§. 3. Sed properandum est ad tertiam classem eo-
rum, qui diu post Conversionem ὀνομασθείας Pauli factam esse
statuunt, eò, quod tum demùm nomen hoc de Paulò usur-
petur, hiq̄ue rursus in duas scinduntur partes.

(α) AMBROSIUS CATHARINUS Italus, & AL-
PHONSUS SALMERO in Epist. Rom. contendunt hoc fa-
ctum esse X circiter Conversionis anno, tunc scilicet, quando
Paulus cum Barnabâ ab Ecclesiâ Antiochenâ jussu Sp. S. se-
gregatus fuit ad prædicandum gentibus Evangelium Act.
XIII. 2. Ibi enim cum novò officio novum quoque ipsi col-
latum esse nomen, perindè ac Filii Zebedæi Jacobus & Jo-
hannes à Christo ad Apostolatam vocati cognominantur,

 βοανσηγες, filii tonitru Marc. III. 7.

(β) Alii XI Conversionis annò, post conversum scilicet
Sergium Paulum ab Apostolò factum hoc esse volunt; id-
que vel amicitie cum Proconsule initæ ergò, perindè ac
quondam Eusebius Cæsarensis Pamphilus vocatus est ab
amicò suò Pamphilò Martyre, aut ut liberti dominorum
nomina ferre solebant, quod placet Cæs. BARONIO Car-
dinali: - Vel in memoriam victoriæ à Sergiò Paulò conversò
relatæ, ut quâ ratione Scipio subjectâ Africâ Africanî no-
men sibi sumpsit, & Metellus Cretâ Insulâ subjectâ insigne
Cretici suæ familiæ reportavit, & Imp. Romani ex subje-
ctis Gentibus Adiabenici, Parthici, Sarmatici nuncupantur,
ita & Paulus ad prædicandum gentibus Evangelium missus,
à primò Ecclesiæ spoliò Sergio Paulò victoriæ suæ tropæa re-
tu-

tulerit, erexeritque vexillum, ut Paulus diceretur ex Saulo, Amplectuntur hanc sententiam **HIERONYMUS** in *Catal. Script. Ecclesiast.* Cum primum, inquit, ad praedicationem ejus Sergius Paulus Proconsul Cypri credidisset, ab eo, quod eum Christi fidei subegerat, sortitus est nomen Pauli. Et **AUGUST.** lib. 8. *Confess. c. 4.* his verbis. Cum Paulus Proconsul per ejus (Apostoli) militiam debellatam superbiâ sub leni jugo Christi missus esset, Regis magni Provincialis effectus, Ipse quoque ex priori Saulo Paulus vocari amavit ob tam magna insigne victoria.

§. 4. Superest quarta & ultima Classis eorum, qui nomen Sauli & Pauli idem prorsus esse contendunt, æquè ac Jochanan Ebræorum, Joannes Græcorum & Latinorum, Hans Germanorum, Jean Gallorum, Giovanni Italarum, unum idemque nomen exprimunt. Ita **THEOD. BEZA** in *Cap. XIII. Actor.* Quem Judæi & Syrii Schaul vocant, idem à Græcis, qui eò tempore Romanis nominibus magis assueverant, Paulus fuit dictus, propter summam horum nominum affinitatem. Cum igitur ab hoc tempore atq; adeò ab hac historia incipiat Paulus suo illo inter gentes Apostolatu defungi (prius enim non nisi inter Syros & Judæos erat versatus) meritò incipit ab hac historiâ Lucas illud nomen ei tribuere, quod ipsi perpetuum postea fuit inter gentes, quibus videlicet nunquam destitit Evangelium prædicare. Ac facile mihi quidem persuadeo, primum à Proconsulis Romanæ familiâ ita vocari cepisse. It. **ERASMUS** in *Rom. I.* Arbitror Paulo primum Hebræo nomen Hebraicum inditum Saul. Nam hoc nomine compellat illum Christus in viâ. Σαῦλ, Σαῦλ τί με διώκεις, Saul, Saul, quid me persequeris. Deinde quoniam Aegyptus Cilicia, & huic finitima Syria pars, propter Alexandri M. imperium & postea Romanam administrationem, jam ferè Græcò Sermone utebatur, Hebraicam vocem in Græcam

formam fuisse deflexam, quod Græci nullum habeant vocabulum in λ desinens, atque ita ex Saul factum esse Saulum, quemadmodum & hodiè Latini ex Adam faciunt Adamum, ex Abraham Abrahamum, ex Joseph Josephum. Deindè quoniam Pauli nomen juxtà Græcis ac Romanis erat familiare, è Saulò rursus factum esse Paulum, ut vocabulum etiam libentiùs agnoscerent, quorum se Doctorem profitebatur, & hic quoque omnia fieret omnibus. Ipse certe hòc nomine perpetuò usus est in scriptis suis. Et JOH. DRUSIUS Præter: lib. V. p. 180. Saulus & Paulus ita differunt, ut Jesus & Jason, Dosthai & Dositheus, Simon & Simo id est Σιμων, Tarphon, & Trypho, id est τρυφων, quod est nomè merè Græcum. Confer. & BARTHIIUM citatum cap. seq. §. 2.

C A P. III

Epicrisis de quatuor sententiis, ex quibus I probatur. Difficultates, quæ II, III & IV premunt, producuntur.

§. 1.

INquirendum nunc ulterius est in recensitarum hætenus sententiarum fundamenta, ut constet, cuiam calculus potissimùm adjiciendus. Et sanè illicò prima, quæ Paulum à Juventute facit binominem, & antiquitate & probabilitate suâ præ cæteris se mihi commendat. Non enim sòntica hîc apparet causa, cur regia & communis ὀνομαστικῆς in Juventute fieri solitæ sit deserenda via. Non equidem ignoro, interdum etiam hominibus adultis nomina sive mutata, sive nova superaddita fuisse, ut docent exempla Abrahæ, Jacobi Patriarchæ, Petri Apostoli. Verùm id inter rariora & extraordinaria numerandum est, & ideò admittendum, quod id evidenter doceat Scriptura, quæ quia in aliis hoc tanquam peculiare recenset, in Paulò verò, cujus tamen historiam præ cæteris diligenter enarrat, id ipsum non docet, hoc potius pro

pro hâc sententiâ, quàm contra eam militabit. Adde quod Act. XIII. 9. ubi utriusque hujus nominis simul fit mentio, Sp. S. non dicat, Saulus qui nuper vocatus est aut nunc demùm vocatur Paulus, sed absolutè dicit: Σαῦλ ὁ καὶ Παῦλ, edoctrus, nisi me fallit animus, utriusque nominis eandem rationem esse, & utrumque Paulo ordinariè & eòdem modò eòdemque jure competere.

§. 2. Neque verò insolens putandum est, quod Judæi vel duobus nominibus, vel nominibus Græcis aut Romanis sint insigniti. Adducam hanc in rem antesignanos Philologorum: Sic autem ERASMUS in *argument. Epist. Rom.* Mihi vero propior videtur Origenis opinio, quemadmodum in *Veteris Instrumenti libris aliquot conperimus, diversis nominibus notatos, velut Idida dictum, qui aliàs vocatus est Salomo, & Ozian alicubi dictum, qui alibi sit Azarias. Item in Evangelicis literis Luca dictum Levi, qui se in suo Evangelio Matthæum nominat, ita Paulo geminum fuisse Vocabulum.* JOS. SCALIG. *lib. 3. Canon. Isagog: Major pars Judæorum binomines erant, alterò nomine Judaico, altero Græco, ut Jannaus Alexander, Joakimus Alcimus, Jesus Jason, Onias Menelaus, Johannes Hircanus, Paulus Saulus, cujus nominis Latini non prius est mentio in Actis, quam ad gentiles missus est, quibus notior erat Romana appellatio, quam Judaica. Et totidem propè verbis DRUSIUS l. c. Major etiam pars Judæorum binomines erant, alterò nomine Judaicò & alterò Græcò. Jannaus Alexander, Joakimus Alcimus, Onias Menelaus, Johannes Hircanus, Alexander Salome &c. Quibuscum facit & πολυμαθῆσαι* CASP. BARTHIUS *Advers. lib. VII. c. 4. p. 317. qui postquam monuisset suprâ, Judæos ultimorum temporum nominibus promiscuè tam Græcis, quàm Latinis sese censuisse, subjicit porrò. Insuper verò non omittendum mihi videatur nomina Græca eos junxisse native Lingua eorum Hebrai-*

braica, ut simul utrâque appellari potuerint. Exempla
occurrunt in Matthæo, qui & Levi Græcò Hebræoq; sermo-
ne nominabatur, ut ex ipsius Matth. IX. Marc. II. & Luc.
V. capp. inter se comparatis discimus. Ita & Marcus suâ
maternâ linguâ Johannes audiebat, ut clarum ex Act. XII.
Extremò pariter exemplo Petri, qui Cephæ alioqui nun-
cupabatur. Sed notandum in accessionem quoque Lati-
na eodem tempore vocabula addita illustribus nascentis
Christianismi virus, qualis est Aquila, qualis fœmina pri-
sca, qualis itidem Junia & Urbanus nomina Romana cap.
XVI. Epist. Rom. Qualis Simon cognomento Niger Act. XIII.
Atque eandem hanc causam dandam existimo, cur Pau-
lus voluerit nominari deinceps Apostolorum ultimus simul
& primus, doctörq; gentium, cum prædicaret Evangelium
Græcis & Latinis, cum antehac Saulus nominaretur, idque
nomen ignotius gentibus foret, quarum Idiotismo ut ac-
cederet, unam literam mutare non renuit, idq; eò tempo-
re, quò Sergium Paulum Proconsulem, compescitis Elima
Barzehu prestigis, verâ doctrina Christo lucrifecit, ut vi-
des, tum primùm ei utrumque nomen adscribi Act. XIII.

§. 3. Cùm igitur inter Judæos illius temporis usu fue-
rit receptum, ut nomina Romana sibi asciscerent; Multò
minus in Paulò cive Romano mirandum est, præter Gentili-
tium Sauli nomen ipsi quoque nomen impositum fuisse Ro-
manum, quod jus Civitatis, quò se ipse tuetur Act. XVI. 37.
c. XXII. 3. testari posset; Sive illud jus commune fuerit
Paulò cum reliquis Tarsensibus, indeptis id ipsum à Juliò Cæ-
sare ejusque successore Augustò, cujus utriusque partes in
bellò Civili strenuè adjuverant, quod quidam volunt, unde
& ex Dion. Cass. l. 47. colligit FRIEDLIUS, Tarsum inde
Juliopolin dictam esse; sive id solis Pauli Majoribus tributum
sit, ita ut simul nomen quoque Pauli acceperint ab iis, quo-
rum beneficio civitatem Romanam erant consecuti, exemplò
Caji

Caji Valerii Caburi à C. Valeriò Flaccò civitate donati *Cæs.*
lib. 1. bell. Gall. c. 47. & Demetrii cujusdam per Dolabellam jus
Civium adepti, & inde Publii Cornelii nomen ferentis apud
Cicer. lib. 13. ad fam. ep. 36. ut vult SCIPIO GENTILIS *Jetus*
Comment. in Epist. Philem. c. 3. qui & priorem sententiam de to-
tâ Tarsensium Civitate Civitatem Romanam adepta falsita-
tis arguit.

§. 4. Urgetur autem contra hanc sententiam, quod
Pauli nomen nunquam tribuatur Paulo Juveni in Scripturâ,
quod tamen fieri debebat, siquidem ille eò fuisset insignitus.
Verùm enim verò responderi potest, sicut aliàs à *Negatione a-*
ctus secundi vel usurpationis ad negationem actus primi vel possessionis
non licet argumentari; Ita nec hîc sequitur; Paulus non
usurpavit alterum nomen in juventute, E. nec habuit: quan-
doquidem & nostris moribus frequenter venit usu, ut perso-
næ multinomines unò saltim censeantur nomine, reliquò aut
reliquis dissimulatis. Ita Zachariæ, à Judæis lapidibus obru-
ti inter templum & altare, parens Matth. XXIII. 35. vocatur
Barachia, quod nomen in V. T. nullibi usurpatur de eo,
sed *semper nomen Jojada*, non tamen ipsi ideò non competiisse
concedent Theologi. Quod autem Paulus, quamdiu versatus
est inter Judæos & Syros, Sauli, postquã verò transit ad Græ-
cos & Romanos, Pauli nomine nuncupatus est, ideò conti-
gisse videtur, quod illis prius, his contrà posterius nomen
notius & familiarius esset.

§. 5. Secundæ Sententiæ, quã in Conversione Apo-
stolus Pauli nomen abdicatò pristinò accepisse dicitur, obstat
partim, quod in historiã Conversionis nec vola nec vesti-
gium hujus rei extet, partim quod multoties adhuc post Con-
versionem c. IX. XI. XII. XIII. Act. Paulus vocetur; Unde
ERASMUS *in argument. Epist. Rom. Sententiam hanc* (quod
mutatâ Religione simul & nomen mutaverit) *planè refellit Lu-*
cas, quod cum aliis aliquot locis, tum in eòdem cap. Saulus dicitur
jam Christi predicans Evangelium. Et BARTHIVS *l.c. Non accedimus*
opinionem summorum alioqui Virorum, qui mutasse prius Vocabulum
dicunt Apostolum, id enim si fecisset, non opus erat Evangelistæ adjun-
gere

gere Σαυλ & ὁ καὶ Παυλ &. Sed speciatim singulas rationes ἐκ περιστάσεως nunc expendam.

(α) CHRYSOSTOMI igitur Conjecturæ, quâ divinò jussu Paulus fertur mutasse nomen, ut subinde memor esset servitutis Deo præstandæ, respondeo, de Romanorum quidem servis constare, ipsos ita oportuisse mutare nomina, de Dei verò Ministris non, quippè qui absque hoc poterant officii sui esse memores.

(β) HEINSIO respondet B. D. JOH. TOB. MAJOR Exegem. Præapostoli ad c. IX. 18. Oppido, inquit, fallitur, Illa enim nominum in tabulas relatio, quæ hodiè baptismo conjuncta est, & die lustrico peragitur, quæq; olim in Ecclesie diptychis, triptychis, aut polyptychis seu Commentariis asservabatur, baptismati non ex instituto Divino, sed humana tantum ad inventionem accessit, quemadmodum & Circumcisioni in V. T. Hanc autem ἀπὸ Paulinò usu receptam fuisse μέγα λίαν αἰτία est, neq; credo Heinsium se tuiturum esse διαταγὰς Clementis, Hierarchiæ Ecclesiasticæ Dionysii, aut Canone XXX. Synodi Nicenæ ab Alfonso Pisano editæ, scriptis pridem à Vulgo Criticorum virgulâ censoriâ notatis ac obelò confossis. Quod porro provocat HEINSIUS ad 1. Cor. XV. 29. respondet idem. Quasi verò non aliquot millia Gentilium citra ullam spem ἀναβιώσεως qua de Apostolo sermo est, de mortuorum nomina assumpserint. Inde enim nomen Claudio Lysie Act. XXIII. 26. Flavio Josepho, aliis, adeò ut videatur omninò ad locum obscurissimum penetrandum, alios plus ingenii & eruditionis addo & accuratioris contulisse. Vid. de h. l. WALTH. in append. Harm. Bibl. Excell. DOMINUS BOSIUS Præceptor meus colendis in Dissert. de Clericis & nuper Dn. D. Henricus MÜLLERUS Theologus Rostochiensis in Dissert. de hoc loco.

(γ) Ad conjecturam eorum, qui vel ob pietatem vel humi-

mili-

militatem Paulum nomen mutasse volunt & ita quidem ipsum facere potuisse, fecisse v. nullibi dicitur.

(d) SCHICKARDI $\sigma\chi\alpha\sigma\mu\acute{o}\varsigma$ ut eruditus est, et si potior non occurrat, non insuper habendus: Ita hinc, ubi facilior se offert extricandi ex difficultatibus semita, meritò hæc præ illa calcanda est, maximè cum de antiquitate istius ritus pœnitentialis nihil constet.

§. 6. Tertia sententia eorum, qui post Conversionem Paulum hoc nomine indigitatum esse arbitrantur, præter id, quod destituitur suffragio Scripturæ, etiam aliis premitur difficultatibus, & quidem.

(a) CATHARINO obstat, quod post ablegationem ex Ecclesiâ Antiochenâ factam Act. XIII. 3. adhuc bis vocetur Saulus v. 7. 9. Exemplum Filiorum Zebedæi causam vix iuvat; Hos enim Boanerges vocatos esse aperte docet Scriptura, Paulum non item. Addo, quod illud nomen appellativum potius sit, quàm proprium, de quò hinc controversatur.

(b) Illis, qui à Sergiò Paulò nomen derivant, fraudi est, quod ante Conversionem ejus jam tum vocetur Paulus Act. XIII. 9. In V. 12. autem demùm fit mentio Sergii Conversi. Unde ERASMUS l. c. *Opinionem hanc minus probabilem facit, quod Lucas hoc ipso capite scribit; Saulus, qui & Paulus, repletus Sp. S.; haud obscure declarans, eum binominem fuisse, priusquam Sergius à Paulò esset conversus.* Neque ad $\sigma\epsilon\rho\lambda\eta\psi\omega$ hinc confugiendum est, ubi nulla urget necessitas. Cadit ergò simul sententia BARONII, quasi amicitia ergò nomen Sergii alterum assumerit Paulus, maximè cum nullibi referatur, quod Apostolus Sergium hunc ex omnibus amicis habuerit eximium: Cadit assertum Hieronymi, quasi nomen illud tropæi vice sibi crexerit Paulus, cum primis, quod censente BARONIO, Paulinæ Modestæ, gentium more ex obtentâ Victoriâ gloriæ insigne sibi sumere, non conveniens videatur.

§. 7. Tandem ultima sententia, quæ nomen Sauli & Pauli propter affinitatem planè pro eodem habet, nec aliter dif-

C

dif-

differre statuit, nisi quod illud sit Ebraici idiomatis, hoc verò Græci, unicâ saltim literâ mutatâ, improbabilis ex eò redditur, quod Petrus, qui tamen Ebræus est, & ad Ebræos scribit 2. Pet. III. 15. non Saulum vocet, sed Paulum. Quod si verò Saulus esset idiomatis Eberini, debebat constanter ab Ebræis ita appellari, nec Græcus vel Romanus idiotismus assumi. Adhæc Idiotismo Græco vel Romano videtur jam tum satis indultum esse, quando ex Schaul facta est mollior Vox Σαυλ, ut proinde non opus sit ulteriori metamorphosi. Adde, quod alioqui evidens sit, nomen Sauli totò cælo differre à nomine Pauli, eò, quod illud Hebraicum, hoc Romanum sit. Quæ Ergò Urgens Causa est, nomina aliàs diversissima hîc pro eòdem velle venditare? Sed manum de Tabula. *Plum qui volet, adeat THOME MASSUTII Recinetensis Jesuitæ librum de vitâ Pauli, Lugduni anno 1633. editum. Conf. omninò Ampliss. DN. CHRIST: FRID Francensteins OBSERVATIONES in Epist. Philem. pag. 19. seqq. & B. GLASSII Philolog. S. lib. IV. Tract. 3. observ. 5. & 12.*

COROLLARIA.

- I. *Subscriptiones locales Epistolarum Paulinarum non sunt extra omnem dubitationis aleam posite.*
- II. *In subscriptionibus numericis librorum, tum historicorum, tum dogmaticorum N.T. six non notat versum.*
- III. *Jacobus Autor Epistole Catholice non est Filius Zebedæi.*
- IV. *Diversitas Styli non statim arguit diversitatem scriptoris.*

Gavi

Gaudi Salaidos non ultima portio nostræ,
Pectus cui finxit Deus ex meliore metallo,
Solicite Pauli dum nomen discutis, ipse
Hoc simul assequeris, ne post sine nomine vivas.

*Præstantiss. atque Politiss. Dn. Respondenti-
Auctori, Fautori & Amico multum a-
mando & honorando benè ominaba-
tur*

P R Æ S E S.

Evadas $\Sigma\kappa\epsilon\delta$ *selectum*, comprecor, Almi,
Quale fuit, cujus nomen utrumque doces.

*Per Exim. & Literatiss. Dn. GAUEN, Conterna-
neo & Amico meo honoratiss., cum publi-
cam cathedram plaudentibus Salanis
Musis maximâq; cum laude animaret,
puri puri affectus testandi ergò stante
pede deproper.*

M. Petrus Vehr, Berl. March.

Nomina bina TIBI cordi est dum quærere: PAULO
Invenis en! felix, invenis atque TIBI.

Ars tua dat laudem, virtute parantur honores:

Hinc meritò surgunt nomina bina TIBI.

*Hæcce pauxilla Eximio atque Doctissimo Dn.
Auctori-Respond. properante calamo gra-
tulabundus effudi*

**M. Joh. Henricus Syrbius,
Schönbrunno-Misnicus.**

Tandem tanta capit, mi Gaudi, præmia crebræ
Sedulitatis homo, tantumque ascendit honoris
Culmen, quem à puero fugitè vigilantia nulla.

Ad

Ad claræ Sophiæ summos Te tollet honores
Mox tua sedulitas, & cinget tempora fronde.
Cuncta tua in Summi laudes suscepta Jehovæ
Pectore sincero cedant feliciter opto.

*Hiscæ paucis eruditissimo Domino Respondenti
amico atq; commensali suo dilecto gra-
tulari debuit*

Hardovicus Henricus Rhoden,
LL. Studiosus.

IS certè est felix & terque quaterque beatus
Qui voti & casti compos amoris amat.
Is verò est sapiens, qui, quod complexus amore
Est semel, in cœpto pergit amare modo.
Hoc, mi Gaud, facis; viridi succensus in ævo
Pieridum flammâ pergis amare mora
Quod jam testantur Salanæ pulpita nostræ,
Dum Pauli nomen volvis utrumque benè.
Perge, tuum nomen quum semper in orbe virebit
Tempore, pro meritis præmia digna feres.

*Paucula hæc Pereximio atq; doctissimo Dn. Gau,
amico & fautori suo singulariter dilecto,
gratulabundus apposuit*

Christianus Eichler / Altenb. Misn.

Enucleas doctâ PAULI dum mente vocamen,
Famosâ, GAUI, sedulitate micæ.

*Gratulabundus applaudit Domino Contuber-
nali & Commensali suo perquam dilecto*

David Henricus Lincke / Freib. Misn.
S. S. Theol. Stud.

F I N I S.

AB: 155735 (1)

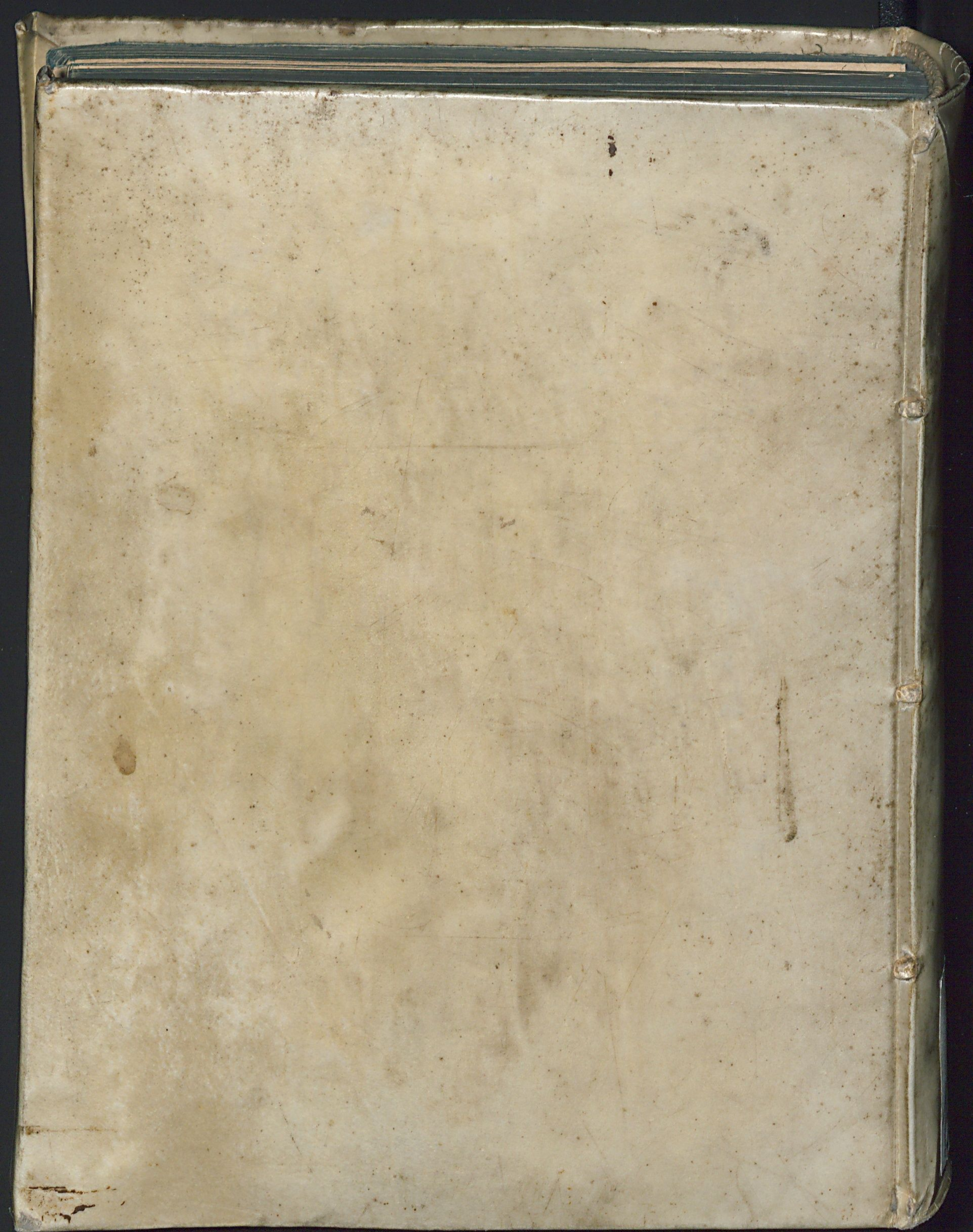
ULB Halle 3
003 023 915

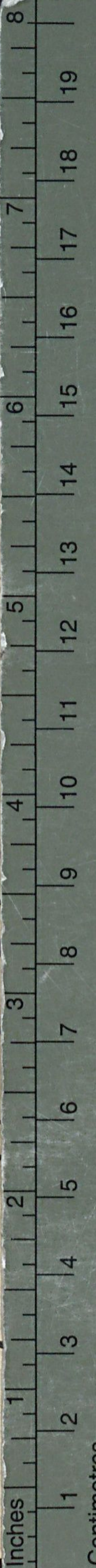

80

V. 12

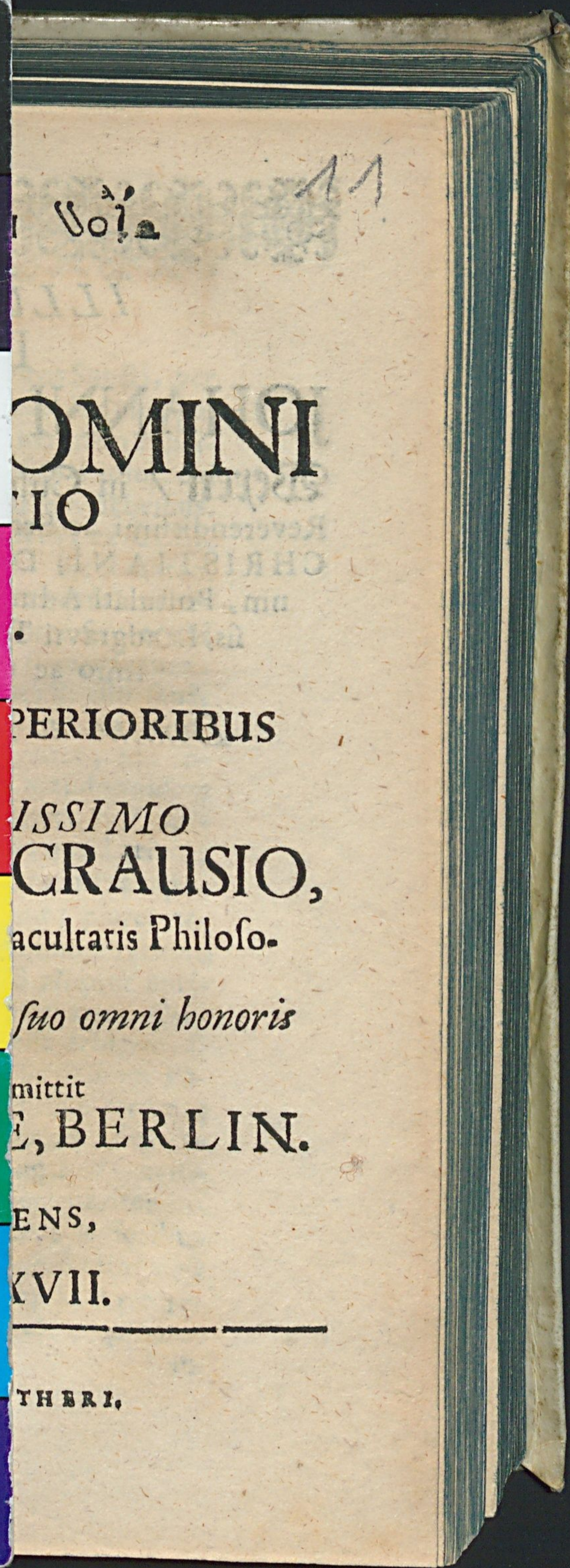

B.I.G.

Farbkarte #13

11
11

OMINI
IO

PERIORIBUS

ISSIMO
CRAUSIO,
acultatis Philoso.

suo omni honoris

mittit
E, BERLIN.

ENS,

XVII.

THERRI.

